

BRIGITTE RIEBE

Az újrakezdés

BRIGITTE RIEBE

Az újrakezdés

Berlin nővérei 1.

GENERAL PRESS
KÖNYVKIADÓ

A mű eredeti címe
Die Schwestern vom Ku'damm – Jahre des Aufbaus

Copyright © 2018 by Rowohlt Verlag GmbH,
Reinbek bei Hamburg

Hungarian translation © Berecz Zsuzsa

© General Press Könyvkiadó, 2019

Az egyedül jogosított magyar nyelvű kiadás.
A kiadó minden jogot fenntart,
az írott és az elektronikus sajtóban
részletekben közölt kiadás és közlés jogát is.

Fordította
BERECZ ZSUZSA

A borítót
KISS GERGELY
tervezte

ISBN 978 963 452 317 8

Kiadja a GENERAL PRESS KÖNYVKIADÓ
1086 Budapest, Dankó utca 4–8.
Telefon: (06 1) 299 1030

www.generalpress.hu
generalpress@lira.hu

Felelős kiadó KOLOSI BEÁTA
Műszaki szerkesztő DANZIGER DÁNIEL
Felelős szerkesztő KISS BÉLA

Nyomta és kötötte ADUPRINT Kft., 2019
Felelős vezető Tóth Béláné ügyvezető igazgató

Prológus

Berlin, 1932. június

Ilyen gyönyörűségeset még sosem látott!

Rike az ámulattól letaglózva megragadja az apja kezét, ám azonnal el is szégyelli magát az iménti hevesességéért – mégiscsak ő a nagylány a családban. Kistestvérei, az ikrek eközben már kirobbanó jókedvvel kergetőznek a mozgólépcsőn, Oskar elöl, mint mindig, Silvie a nyomában. Anyus rászól a fiúcskára, de az rá se hederít. Végül is ő a kis herceg a családban! Apus tudja, hogy előbb-utóbb a nyomdokaiba lép, ezért Oskar már most sokkal több előjogra tart igényt, mint a két lánytestvére együtt. Az autóban is nagy ribilliót csapott, amikor apus arra utasította őket, kössék be a szemüket, hogy nagyobb legyen a meglepetés, amikor a Ku'dammra érnek.

Rike most itt áll az előcsarnokban, és a fejét hátravetve bámul fel a magasba. Alig ismer fel valamit a régi Thalheim & Weisgerber Áruházból. Innen, a földszintről nézve sokkal levegősebbnek és nagyobbnak tűnik most az épület, pedig ugyanúgy háromszintes, mint a régi volt.

Lélegzetelállító ez az új üvegkupola, amelyen kíváncsian kukucskál be rájuk a derűs nyári égbolt.

Olyan világosság áramlik be a térbe, hogy Rikének hunyorognia kell.

Ezernyi szín bont rügyet mindenütt.

A földszinten közvetlenül Rike mellett egy márvány szö-

kókkút áll, amely szivárványszínű víznyalábokat lövell. Tőle kissé távolabb pedig egy modern mozgólépcső döcög komótosan és hangtalanul, hogy megóvja a vásárlók lábát a fásasztó caplatástól.

Tágas próbafülkék hívogatnak a fehér függönyeikkel.

A szellőzőberendezéseken keresztül egyetlenes időközönként elegáns, de visszafogott fuvallat áramlik a csarnokba.

Az áruház ellenállhatatlanul vásárlásra csábít – de természetesen csak azokat, akiknek a pénztárcája engedi.

Bármerre nézünk, fogasok, azokon megszámlálhatatlanul sok ruha, kabát, nadrág, blúz, zakó, mögöttük állványsorok, előttük pedig tetszetős asztalkák akkurátusan összehajtogatott ingekkel, harisnyákkal, kesztyűkkel és övekkel. Egyszóval mindennel, amire egy modern hölgynek vagy úriembernek szüksége lehet. A sok áru közt felbukkanó, kecses kialakítású próbababák olyan élethűek, hogy szinte megszólalnak. Rike menet közben lopva végigsimítja a finom lenvászon, gyapjú- és selyemruhákat. Szeret minden kötött és szőtt anyagot, rajong a szabásmintákért és a ruhaméretekért, a gallérformákért és a változatos formájú ruhaujjakért. Ezerszer jobban érdeklí az ilyesmi, mint Európa domborzati viszonyai vagy a végtelen sok angol szó, amelyet immár második éve próbálnak meg a fejébe tölteni a Westendgymnasiumban. Szereti a matematikát és általában a számokat, amit egyesek furcsállnak, mondván, hogy ő mégiscsak lány.

– Csudavilág! – sóhajtja félig hangosan, és elragadtatott tekintetét végigjártatja a sok-sok gyönyörűségen, miközben tizenhárom fős csapatuk az első emeletre siklik a mozgólépcsőn. – És te vagy itt a varázsló, apus!

– Tetszik? – hallja az apja hangját.

Rike lelkes bólogatással válaszol, majd észreveszi, hogy a kérdést nem is hozzá intézték. Apa kissé aggodalmas kérdésé-

nek anyja a címzettje, az ő gyönyörű, éjfekete hajú, haragoskék szemű anyukája, akinek olyan kiváló az alakja, hogy a legújabb divat szerinti szűkített derekú, válltöméses modelleket és a lábszárközépig érő szoknyákat mintha egyenesen rá szabták volna. Alma Thalheim ma krémszínű pettyekkel borított, kék selyemruhát visel hozzáillő boleroval, amely főúri külsőt kölcsönöz neki. De még a hétköznapiakon viselt egyszerű szoknyájában és kötött kétrészes együttesében is játszva kitűnik minden asszony közül.

Rike a rajongásig szereti az anyját, pedig az ikrek születése óta már nem csak az övé. Azelőtt, amikor az édesanyja hasa még nem volt akkora, hogy Rike félt, hogy egyszer kidurran, ők ketten szétválaszthatatlan egységet alkottak.

Anyus – Rike.

Rike – anyus.

Amikor jó három évvel a születése után a két bőgőmasina világra jött, a közös idillnek egy csapásra vége szakadt. Anyus most mindig fáradt, és aggódik, gyakran le kell pihennie, és alig akad ideje az elsőszülött gyermekére. Rike eleinte sokat sírt, majd eldöntötte, megpróbálja a legjobbat kihozni a helyzetből, ha már változtatni úgysem tud rajta. Azóta megtanulta, hogy mindig a bátor és fegyelmezett oldalát mutassa a külvilágnak, még ha belül forrong is amiatt, hogy osztoznia kell az anyján az ikrekkel.

– Ezt tényleg komolyan gondoljátok, Fritz? – Anyus reszelős hangja inkább ingerülten cseng, semmint barátságosan, miközben Rike az első emeleti standokat szemléli. – Ezt a méregdrága pompát, amikor még mindig annyi embernek nincs munkája?

– Igazat kell adnom az én okos, egyszersmind bűbájos sógornőmnek – csatlakozik be a társalgásba Carl bácsi, és ma az ő hangja sem cseng olyan önfeledten, mint máskor. – Legyetek

óvatosak, Fritz! A nemzetiszocialisták nem szenvedhetik az efajta konzumszentélyeket, mert veszélyt jelenthetnek az árja kiskereskedelemre. Főleg pedig azokat nem, amelyek félig zsidó tulajdonban vannak. Annak rendkívül kellemetlen következményei lehetnek. Hidd el, sajnos tudom, miről beszélek.

Már az is csoda, hogy apus öccse egyáltalán beteszi a lábát az áruházba, annyira taszítja a divat és a tömeg. Ma azonban eljött, és magával hozta a feleségét, Lydiát, valamint a két fiát, Gregort és Pault is. Carl homokszőke haja kócos, mintha nem lett volna kedve megfésülködni. Pedig az ember nem ezt várná egy komoly államügyésztől. Ráadásul sokat dohányzik, és állítólag „szereti az éjszakai életet”; Rike csak találgatni tud, mit jelenthet ez.

A kis társaságban ott van Frida nagyfi is, aki általában mindenért lelkesedik, amit az idősebbik fia kitalál, most azonban mintha az ő arcára is aggodalom ülne ki. A bizonytalanságot és a túlzott anyagi kockázatot talán még a fiai közti viszálykodásnál is jobban utálja. Mindannyian tudják, hogy a nagyfi még most is gyászolja a férjét, Wilhelm Albert Thalheimot, aki a Potsdamer Platzon nyitott ízléses gomb- és rövidáru-boltjával megvetette a családi jólét és felemelkedés alapját, és aki nem sokkal az ikrek születése előtt hunyt el.

– Markus megkeresztelkedett – válaszolja apus keményen és kissé kipirult arccal, ami nála a fokozódó düh csalhatatlan jelének számít. A hófehér ing és a kék nyakkendő most mintha túl szűk lenne rajta, idegesen babrál a gallérja körül. – Protestáns, ahogy te vagy én. Ez a tökéletes alkalom, Carl! Az emberek lassan magukhoz térnek, és ismét felbátorodnak... mi is ezt tesszük. A náci pedig amúgy sem fogják sokáig húzni. Nem érdekel, ha most azt mondod, mennyi tartományi parlamentben vannak már jelen, ebbe jobb, ha bele sem kezdesz! Engem csak és kizárólag a küszöbönálló birodalmi

választások foglalkoztatnak. Ott pedig látványos vereséget fognak szenvedni.

– És mi lesz, ha mégsem? – kérdezi anyus, aki most nem a férjére tekint, hanem annak üzlettársára. Őt is mindenki „bácsinak” nevezi, ahogy Carlt, pedig nem a nagybácsijuk. Markus Weisgerber ez idáig szótlánul követte a társaságot, és sokatmondó mosollyal a gondolataiba mélyed. Anya nem viszonozza a mosolyt. – Nem lett volna bölcsebb kivárni, hogyan alakul a politikai helyzet, mielőtt ilyen befektetésbe vágtok? – Anyus kecses kézfeje a levegőbe lendül, majd visszavándorol feszes hasára. A kisujján ott a kigyó alakú gyűrű, amelyet soha nem vesz le.

Markus Weisgerber szótlánul néz anyusra, és egy pillanatra mintha megfagyna közöttük a levegő. Az utóbbi időben anya szinte mindig ingerült a jelenlétében. Korábban sokat nevettek együtt, most viszont mindig pattanásig feszül a hangulat, amikor ők ketten egy légtérben vannak.

– Akárhogy is, most akkora adósságok van, hogy az ítéletnapig is kitart, mert még a régi kintlevőségeket sem nyögték ki. Aki ért az egyszeregyhez, átlátja ezt. – Lydia néni izgalmában levegő után kapkod, miközben égszínkéek kalapján a régimódi masni fel-alá hintázik. – Mindig magasra törni, ugye? Ehhez ért a két híres hazardőr! Én ezt nem bátorságnak nevezném, inkább mérhetetlen oktondiságnak. Ez itt egy élet alatt sem fog megtérülni – folytatja, és körbemutat a pasztellszínű tweedkabátba rejtett húsos karjával –, még ha reggeltől estig csengetnek is a kasszák. És többször már te sem fogsz gazdag családba házasodni, kedves Fritz!

– Ha ez a kis kalandotok csődbe megy, az én nagylelkű apám cipőgyára is egy csapásra odalesz! – fűzi hozzá anyus kurta, keserű kacaj kíséretében. – Mert, gondolom, a banki hitel mellett még őt is megpumpoltad, vagy tévedek?

Rike gyűlöli, amikor a felnőttek így beszélnek egymással; cinikusan, minden érzelemtől mentesen. Ilyenkor a legszíve-
sebben rájuk ripakodna, hogy fejezzék már be, hisz csak fáj-
dalmat okoznak egymásnak. De ugyan ki hallgatna egy tizen-
egy és fél éves kislányra?

– Szeretett apád az utolsó fillérig visszakapja a kölcsönt, kedves Alma – válaszolja nyugtatólag Markus, aki friss és di-
namikus benyomást tesz világosszürke flanelöltönyében és
csíkos angol ingében. Mellette apus szigorú antracitszínű öl-
tönyében idősebbnek és komolyabbnak hat. – Sőt, annál is
többet, hiszen az ilyenkor szokásos kamatok is hozzájönnek
még. Ő maga ajánlotta fel, hogy anyagilag támogat minket a
kezdésben, és nálad jobban senki sem tudja, milyen dörzsölt
üzletember is ő. Úgyhogy egyet se aggódj!

– Akkor ő ma miért nincs itt? – szúrja közbe a kérdését
anyus. – Az illendőség megkövetelné, hogy velünk ünne-
peljen!

– Mert tegnap este már tartottunk egy exkluzív vezetést
számára, valamint Hallwein igazgató úr és a Commerzbank
egy másik elnökségi tagja számára – feleli apus. – Hidd el,
drágám, tisztában vagyunk vele, hogyan kell bánnunk a nagy-
ra becsült befektetőinkkel!

Markus mosolya erre egy leheletnyivel még diadalma-
sabbnak tűnik. Rike mindig is rajongott érte. Elbűvölték a
barna tincsei, a makulátlanul fehér fogsora, az állába furako-
dó apró gödröcske. De annyira, mint ma, még soha nem ta-
lálta elbűvölőnek; mintha a frissen felújított áruház őt is új
fénnyel vontat volna be.

– Te jó ég, emberek! Tegyétek már félre a kicsinyes aggo-
dalmaitokat – fűzi hozzá kedélyesen –, és örüljeteinkább
velünk! Fritz barátom mesteremberek hadával, a teljes sze-
mélyzetünkkel és csekélységemmel egyetemben alig aludt,

evett, és megállás nélkül talpalt az utóbbi hónapokban... csak azért', hogy ma szóhoz se tudjatok jutni az ámulattól. No, mi lesz? Tapsoltok vagy tapsoltok?

Szívélyes, de nem átütő erejű taps.

– Weisgerber úrnak igaza van – jegyzi meg Ruth Sternberg, a harmadik emeleti méretes szabóság osztályvezetője, akinek, apus szerint legalábbis, aranyból van a keze. Az alkalmazottak közül egyedül őt hívta ma meg az épületbejárásra, ami arról tanúskodik, hogy szinte családtagnak tekinti. Magával hozta a kislányát, Mirit is, aki félénken áll vérmes, sötét hajú anyja mellett. – Természetesen nem vagyunk egy Karstadt, még kevésbé egy KaDeWe, de nem is a célunk, hogy azok legyünk. A mi jelszavunk a divat, a divat, és még egyszer a divat. Okos sikk elérhető áron, a polgári közönség pénztárcájára szabva. Mi mindig is a ku'dammi Thalheim & Weisgerber családi áruház leszünk, ahol az ízlés és a szív találkozik!

Közben visszaérkeznek a csarnokba, ahol két, fehér kötényt és fityulát viselő lányka betol egy zsúrkocsit, hogy behűtött pezsgőt, frissítőket és ezüsttálcákon szendvicsfalatkákat szolgáljon fel. A felnőttek koccintanak, anyus pedig kissé túl gyorsan bontakozik ki apus túláradó öleléséből. A gyerekek Waldmeisterbrause limonádéval koccintanak, és annyit ehetnek a hússalátás, sonkás és sajtos falatkákból, amennyi csak beléjük fér. És most jönnek csak az édességek! Kürtöskalács, képviselőfánk, gyümölcs- és sajtkrémtorta, sőt még Malakoff-torta is – mint a mennyországban! Gregor és Paul olyan mohón rontanak rá a süteményekre, mintha napok óta éheztek volna őket. Pedig csak nassolniuk nem szabad otthon.

Rikét még mindig annyira leköti az ámulat, hogy alig megy le valami a torkán. De a gyereksereg legidősebbjeként nem akar ünneprontó lenni, így hát az ezüstvillájával szorgosan piszkálgat egy képviselőfánkot.

– De szép ruha van rajtad! – mondja neki vékony hangon Miri, aki már régóta vágyakozva nézi a nagylányt, és most végre meg meri szólítani. – Biztosan anyukádtól van, ugye? – Kicsit ferde a tartása, mert hátfájós. Kis korában hónapokig gipszágyban kellett feküdnie, hogy a csigolyái rögzüljenek, és egyáltalán rendesen tudjon járni. Ezért nem szabad futkosnia és tombolnia a többi gyerekekkel, hanem mindig nagyon óvatosan kell mozognia. – Én már elég jól tudok varrni. Anyukám megmutatta, hogyan kell.

Rike bólint, mert nem akar hálátlannak tűnni, pedig egyáltalán nem érzi jól magát a bíborvörös bársonyruhájában. A hóna alatt szűk, és a mellkasán is feszül. A viszketű kemény dombocskák a hibásak, amelyek mostanában növésnek indultak rajta. Reggelenként bizalmatlanul nézegeti őket a fürdőszobaticörben, és olykor összeszorítja a szemét, hátha eltűnnek, mire újra kinyitja. Persze ő is fel akar nőni egy napon, és melleket növesztetni, mint a rendes asszonyok, de nem most, nem ilyen korán!

Az ikrek tengerészkek ruhában feszítenek, Oskar drága, fehér galléros Bleyle matrózöltöny rövidnadrággal, Silvie-n hozzáillő kisruha. Anyus szereti őket egyformába öltöztetni, ami régebben nem okozott gondot, most viszont egyre nagyobb ellenállásba ütközik náluk.

– Nem akarok én is ilyen lomposan kinézni – méltatlankodik mostanában az öltözéskor Silvie, mert Oskar előbb-utóbb minden ruhát tönkretesz. Ma is ott éktelenkednek már a foltok a fiúcska zakóján, a nadrágja jobb szarán pedig egy repedés húzódik. Silvie úgy próbál különbözni a fivérével, hogy megnövesztette a haját. Kis korukban gondosan körbevágott bubifrizurájukkal olyanok voltak, mint két tojás. Még nem lehet belőle két olyan szép vastag feltűzött hajfonatot csinálni, mint amilyennel Rike büszkélkedik, de

Silvie így is nagyon tetszetős kislány, derűs, szőke, hajlékony – nem úgy, mint sötét hajú, kissé nyakigláb nővére, aki sokszor tűnik komolynak és zárkózottnak.

– Én meg nem akarok úgy kinézni, mint egy lány – felel ilyenkor Oskar a tőle telhető legundokabb módon. Pedig máskülönben szinte bálványozza a hűgát, és majd minden este bebújik mellé az ágyba, nehogy egyedül kelljen aludnia. Ezt kivételesen Silvie sem bánja.

A késhegyre menő civódások ellenére a két gyermeket nemcsak az apustól örökölt égyszínkék Thalheim-szem köti össze, hanem valami sokkal szorosabb kapocs is, ami a világon minden mást kizár kettejük kapcsolatából. Rike már akkor észrevette ezt, amikor először meglátta a kicsiket az ikerkocsiban. Amint Silvie sírásra fogta, Oskar is bőgni kezdett, és fordítva. Az összes gyermekbetegséget is egyszerre kapták el. Rike tudta, ebbe a szimbiózisba neki nincs beleszólása, bárhogy próbálkozik is. Mégis felelősnek érzi magát a kicsik minden mozdulatáért, és néha tényleg sikerül is megakadályoznia, hogy valami rossz történjen velük. Ehhez azonban nagyon ébernek kell lennie. Most is folyton a bal oldali mozgólépcsőn tartja a szemét, ahol Oskar már egy ideje bohóckodik.

A fiúcska egy ideig boldogan táncikál egy lábon, amit azonban hamar megun, mert a felnőttektől várt elismerő taps elmarad. Így arra az abszurd ötletre jut, hogy itt próbálgassa a szaltót, amit az utóbbi hetekben mindenhol lelkesen gyakorol. A leugrás még nagyjából sikerül is neki, de a mozgólépcső sebességét már nem tudja jól felmérni. Ferdén érkezik, megcsúszik, és arccal előrebukik. A szőke haja becsípődik a bordázott lépcsőfokokba, amelyek egyre jobban behúzzák. Oskar nem tud saját erejéből felemelkedni, és velőtrázó visításba kezd.

Anyus rémülten felkiált.

Rike szólni sem bír a döbbenettől.

Apus már rohan is, hogy leállítsa a mozgólépcsőt. Oskar haját Ruth Sternberg szabóollójával néhány helyen tövig le kell vágni, hogy ki tudják szabadítani a mozgólépcső fogságából. A művelet közben Oskar halkán vinnyog, és úgy áll ott, mint egy megtépázott vézna madárfióka, amely kihullott a fészekből.

A homlokán vérző seb húzódik.

Carl bácsi apa autóján a Charité Kórházba viszi, ahol szakszerűen ellátják majd.

A társaság fennmaradó része aggodalommal teli szívvel az áruházban marad.

Anyus és apus szorosán egymás mellett ülnek: Rike már rég nem látta így őket. Magát hibáztatja, amiért nem figyelt eléggé. Silvie kitartóan, vigasztalhatatlanul sír. Az áruháznyitató ünnepség varázsa egy csapásra köddé válik. Enni és inni senkinek sincs már kedve.

A beszélgetés most már Oskarra és az ő veszélyes virtuskódásaira terelődik. Amikor két órával később Carl bácsi karján visszatér, a homlokán varratok húzódnak, megtépázott csutkahajáról alvadt vérdarabok lógnak, a mosolya azonban ismét sugárzó és győzedelmes...

1

Berlin, 1945. május

Semmilyen zaj nem szűrődött be a légópincébe. Sem a katyusák sípolása, sem repülőzúgás, sem a légvédelmi ágyúk zaja vagy a páncélosok tompa dübörgése. Az alacsony megnyezetű pincére félhomály és mély csend telepedett. A levegő fülledt volt, mert az egyetlen kicsi ablakot egész éjjel zárva tartották. Rike végighordozta a fáradt tekintetét a földön heverők kis csoportján, akik hozzá hasonlóan itt kerestek oltalmat, és hetek óta éheztek, kimerülten, piszkosan. Többutcányit kellett gyalogolni a következő szivattyúig, amelyből víz jött, és azt a keveset nem akarták mosásra pazarolni. Egyedül ő virrasztott, mert ezen az éjszakán ő volt az éjjeliőr. Az apjáról már napok óta nem hallott semmit.

A Volkssturm utolsó mozgósításával az ötvenöt éves Friedrich Thalheimot is behívták. Egy fegyverrel és egy láda páncéltörő lövedékkel szerelték fel, majd kivezényelték a span-daui híd védelmére néhány hasonló korú férfival és a Hitlerjugend egy csoportjával együtt. Ám a híd azóta már az oroszok kezére került, ahogy egész Berlin is.

Németország kapitulált. Hitler halott, és a gyilkos háború véget ért.

Akkor vajon miért nem jön végre haza az ő apja is? Fogásba ejtették volna az oroszok?

Vagy már nem is él talán?

Rike számára elviselhetetlen volt ez a gondolat, holott már Oskarról sem jött semmi hír. Az anyai nagyapja, Schubert papa Svájcban élt, és évek óta róla sem hallott semmit a család. Az apai nagyanyja, Frida nagy, aki egyre feledékenyebb lett, és már nem tudott gondoskodni magáról, 1943-ban végül feladta a bleibtreustraßei kellemes kis lakását, és Lydia nénihez költözött Potsdamba a Französische Straße-ra. A helyőrségi városnak épp abba a kerületébe tehát, amelyet a két héttel ezelőtti brit bombatámadás a legsúlyosabban érintett.

Vajon ők túléltek a légitámadást?

És vajon a lángok martalékává vált a Nauener Vorstadtban álló egykori takácsműhely tetőterében kialakított raktár is, ahová Rikének és az apjának az utolsó megmaradt szöveteket sikerült menekítenie? Rike egész jövője abban volt, de senkinek sem beszélhetett róla.

A telekommunikációs csatornák megbénultak.

A legtöbb telefonvonalat elvágták, a vonatok és az elővárosi vasutak sem közlekedtek, a Berlin és Potsdam közötti hajóforgalmat is leállították. Carl bácsiról sem volt semmi hír. Lelkiismereti okokból már évek óta nem praktizált államügyészként, és kezdetben éjszakai portás volt A remetéhez címzett potsdami hotelban, később pedig Babelsbergben az UFA filmvállalatnál töltötte be ugyanezt az állást.

Az 1917-es lábsérülése miatt sikeresen elkerülte, hogy újból behívják. A fiai, Gregor és Paul azonban az ardenneki fronton harcoltak, és ha egyáltalán még életben voltak, akkor bizonyára a szövetségesek hadifogságába kerültek.

Viszontlátják-e még a két fiút?

Erre sem tudta senki a választ.

A Thalheim család elveszítette a férfi tagjait. Claire, apa második felesége családfőként szóba se jöhetett. Őt túlzottan lekötötte a Friedrich iránt érzett aggodalom. Rike kezdettől

fogva gyanakvással fogadta a szőkésvörös hajú, félig francia nőt, és a gyanakvása ellenszenvvé fokozódott, amikor a nő alig néhány héttel később már aranygyűrűvel az ujján jelent meg, majd egy szempillantás alatt teherbe esett. Ám az évek során Rike végül mégis szívébe fogadta a barátságos, néha kissé erőltetetten kedves Claire-t. Az anyját természetesen sohasem tudta pótolni. Florentine azonban, akit Claire alig kilenc hónappal a házasságkötésük után ajándékozott a férjének, valósággal isteníttette a *maman*-t. Rike a háborús évek alatt a bizalmasaként, jobb napokon pedig szinte a barátnőjeként tekintett rá. Néhanap azért még perlekedett a mostohaanyjával a túl korainak ítélt házasságkötésük miatt.

Hogy volt képes Friedrich az ő szeretett Almáját ilyen hamar valaki mással helyettesíteni?

Az anyja halála Rike szívében máig nyílt sebként tátongott, amely talán sosem fog begyógyulni.

Az a tizenhárom évvel korábbi szuroksötét nap egy csapásra véget vetett a boldog gyermekéveinek. Álmaiban máig kísértette a látvány, ahogy az anyja a dudáló autók gyűrűjében, egy vértócsában fekszik a Ku'damm közepén. Rikének minden lélekjelenlétére szüksége volt, hogy az eset után képes legyen újra autóba ülni, és megkönnyebbülést érzett, amikor az autók többségét elkobozták a háborús gazdaság számára.

És akkor most talán oda az apja is, ez a becsvágyó férfi, aki mindig nagy terveket szőtt, és a legnehezebb időkben is képes volt megtartani a vállalatot – egészen addig az 1943. novemberi vészterhes éjszakáig, amikor egy brit bomba becsapódott a Vilmos császár emléktemplomba, és lerombolta a Ku'dammon álló közeli áruházukat is.

Az apja volt az ő példaképe, támasza, mindene – főleg az anyja halála óta. Neki akart akkor is megfelelni, amikor

az érettségi után közgazdaságtan szakra jelentkezett a Frigyes Vilmos Egyetemre. Mostanra bizonyára a diplomája is a zsebében lenne, ha nem jött volna ez az átkozott háború, amely az emberek lelkét legalább annyira megnyomorította, mint Berlin utcáit és házait.

Nem! Apusnak nem eshetett baja!

Rike azt kívánta, bárcsak képes lenne imádkozni érte, de az utóbbi évek szörnyűségei minden vallásos érzületet kioltak belőle.

A pillantása az alvó Florira vetődött, aki még álmában is ceruzát tartott a kezében. Amint felébred, biztosan azonnal újra rajzolni kezd majd. Flori és Claire mellett összegömbölyödve feküdt Eva Brusig az ötéves kislányaival. Ők a lángokban álló Drezdából menekültek ide. A vizes kútnál keveredtek ismeretségbe velük, és Silvie azonnal fel is vetette, hogy fogadják be a menekült családot. Az asszony és két ikerlánya, Grete és Hanni hozzájuk szegődtek, de az irataik az út során odavesztek, ezért nem tudtak hivatalosan bejelentkezni a Thalheim családhoz. Így viszont ételjegyeket sem igényelhettek, tehát a család szokásos élelemadagjából a három új éhes száját is etetni kellett.

– Na és akkor mi van? Oskarért tesszük! – mondta Silvie szikrázó tekintettel, amikor Rike megjegyezte, hogy nekik maguknak is kevés jut. – Talán akad majd egy együttérző lélek, aki őt is befogadja ott, ahol éppen van. Meg hát annyira szeretem hallani a kicsik csivitelését! Mintha egy madárfészek lenne mellettünk!

Silvie és az ő emberi jóságba vetett naiv, megingathatatlan hite! Meg a töretlen szépsége, amit még a kalóriamennyiség jelentős megcsappanása sem tudott kikezdeni. Rike már csont és bőr volt, ahogy a többiek is, a barna szeme szinte már túl nagyoknak hatott a lesóványodott arcán. Szerencsére

idelent nem volt tükör, és ezt egyedül Silvie sajnálta. Persze ő is lefogyott, de megőrizte pompás keblét, amely csak úgy vonzotta a férfiszemeket, és a tökéletes formájú lábát is, amelyre most egy olajfoltos overallt húzott. Claire ötlete volt, hogy a lányokat férfiruhába öltöztessék, és így kíméljék meg őket a Vörös Hadsereg csillapíthatatlan étvágyától, amely a híresztelések szerint a német földön élő összes asszonyra veszélyt jelentett.

Vajon ez tényleg segíteni fog?

Flori, a három testvér legkisebbike mintha még nem fogta volna fel teljesen a helyzet komolyságát. Törékeny testén csak úgy lötyögött a viseltes kezeslábas, és bár már megközelítette az anyja magasságát, szinte elveszett a ruhában. Az utóbbi hónapok őt is megváltoztatták. Többé már nem az az álomvilágban élő szégyellős gyermek volt – látszott ez a rajzain is, amelyeket minden lehetséges felületen hátrahagyott. Állatok és kedvesen kiszínezett mesefigurák helyett néhány vonással odavetett alakok szerepeltek rajtuk, amelyek zsákokat cipeltek, kizikocsit húztak, vagy beomlott falak romjai mögé rejtőzve kucorogtak.

Rike örült, amikor Flori végre elaludt a kimerültségtől. Így legalább nem kért folyton enni, és nem idegesített mindenkit az állandó kérdezősködésével, hogy vajon az oroszok bántják-e a gyerekeket.

Nem felszabadítóként jöttek Berlinbe a Vörös Hadsereg katonái? De akkor vajon miért keringtek a bevett városban ilyen szörnyű hírek a rémtetteikről? Bosszút akarnak talán állni mindazért, amit keleten a Wehrmacht katonái követtek el? A német katonákat minden itteni újság győzedelmes hősként ünnepelte, akik becsülettel és derekasan harcolnak idegen földön a hazájukért.

Rike ezekre a kérdésekre sem tudta a választ.

Ha jobban belegondolt, semmit sem tudott. Könnyedén összefoglalta az életét: huszonöt éves, félárva, hajadon és gyermektelen, mindenféle szakma vagy egyetemi oklevél nélkül, mindenekelőtt azonban illúziók nélkül. Az egykori életét többtonnányi törmelék temette maga alá, mindazzal együtt, amiben valaha hitt. Kezdetben őt is magával ragadta a Hitler iránti általános lelkesedés, ám ez szalmalángnak bizonyult, amely hamar ki is aludt. Rike hamarosan keservesen megbánta, hogy akár csak egy pillanatig is része volt a Führerben elvakultan hívő fiatalok lelkes csoportjának, amelybe a nemzetiszocialisták oly nagy reményt helyeztek. A kijózanodásában nagy szerepet játszott Carl bácsi, az apja öccse, aki hosszú beszélgetéseik során fáradhatatlanul igen éles kérdéseket szegezett neki. Rike kételyeit később Walter Groop mélyítette el, ez az érzékeny lelkű ifjú kölni katona, akihez hozzá akart menni, ám a húga lecsapta a kezéről. Bizony, az ilyen helyzetekben mutatkozott meg az ártatlannak tűnő Silvie másik énjje.

Az alvó lány éppen helyzetet változtatott. Ettől a feje köré csavart régi sál elcsúszott, és kivillant néhány hajtincse. Silvie üstökét már korántsem lehetett tisztának és illatosnak nevezni, de kétségtelenül még mindig nagyon szőke volt. Rike mindig is vegyes érzelmekkel viseltetett iránta. Olykor képes volt az egykori szeretett kistestvért látni benne, ám elég volt egy rossz szó vagy egy pimasz pillantás, és a régi sebek felszakadtak.

Walter már úgysem fog visszajönni.

1942–1943 telén elesett Sztálingrádnál.

Rike öccsét is akkor nyilvánították eltűntnek. Már második éve nem kaptak hírt Oskarról, ami Rike számára egyet jelentett azzal, hogy halott. Megpróbálta újra és újra elgondolni az elgondolhatatlant, de nem volt képes megbarátkozni vele.

Silvie természetesen mereven ragaszkodott ennek az ellenkezőjéhez.

– De hiszen érezném, ha már nem élne! – tiltakozott ilyenkor dühösen. – Az ikrek megérik az ilyesmit. Márpedig én nem érzek semmit. *Rien de rien.*¹ Oskar biztosan orosz hadifogságba került. Német katonák ezrei ülnek hadifogolytáborokban, és siralmas körülmények között robotolnak a szibériai bányákban meg kőfejtőkben. A mi testvérünk is ott van!

– Akkor miért nem hallunk felőle semmit? Egy levelet sem írt nekünk, egy tetves sort sem! – érvelt Rike.

– De hát nem engedik neki, nagyokos! Hidd el, Oskar írni fog, nem is olyan sokára! Te is tudod, milyen ügyes. Biztosan kiszabadul, és hazajön hozzánk. Erre mérget veszek...

Rikét szinte megbetegítette az ilyesfajta beszéd, mert ilyenkor mindig felpisláskolt egy újabb reménysugár, amittől az eltűnt öccse utáni vágyakozás csak még fájdalmasabbá vált. Milyen gondtalan és vakmerő fiú volt Oskar mindig is! Ahol megjelent, minden arc felvidult, mintha napsugár simított volna végig rajtuk. Egyszerűen nem lehetett rossz néven venni még a legmerészebb csínytevéseit és a bolondozásait sem. Imádta a sebességet és mindent, aminek kereke volt. Emiatt már gyermekként sokszor érték kisebb-nagyobb balesetek. Ahogy idősödött, csak fokozódott a kalandvágya. Egy hajszálon múlt, hogy le tudta tenni a háborús könnyített érettségét, amit utólag tréfásan semmiségnek nevezett. Mit is számítottak a jegyek, amikor pilótaként vagy legalábbis autóversenyzőként csillogó karrier áll előtte? Az apja gyakran hangoztattott vágyát, hogy átvegye az áruház vezetését, általában egy vállrándítással elintézte.

Talán egyszer. Végül is miért ne?

¹ Semmit, de semmit. (*francia*)

De előbb még vár rá az élet!

Rike sosem tudott igazán úgy tekinteni Oskarra, mint egy katonára. Még akkor sem, amikor egyszer egy rövid szabadságolás erejéig hazaruccant, és egyszer csak ott állt előtte a szürke uniformisában. A bevonulása előtt az apjuk talizmánként nekiadta a halott édesanyjuk jegygyűrűjét, amelyet Oskar onnantól kezdve egy vastag zsinegen a nyakában hordott. Mindannyian a lelkére kötötték, hogy épségben térjen haza vele, de Rike úgy látta, Oskar maga sem feltétlenül hisz ebben.

– Hogy vagy? – kérdezte az öccsét azon a bizonyos utolsó látogatáson. – De kérlek, az igazat mondd! Tisztában vagyok vele, hogy a front nem olyan, mint ahogy a propaganda láttatni akarja. Ki lehet bírni?

– Inkább ne akard tudni, nővérkém! – Oskar mosolyogni próbált, de nem sikerült. Az arca egyszerre olyan volt, mint egy aggastyáné, és a homlokán felizzott a régi seb.

– De tudnom kell! – erősködött Rike. – Mondj már valamit!

– Még mindig annyira szereted a te Dantédát? – kérdezett vissza a fiú válasz helyett.

Rike bólintott.

A híres olasz költő versei a kedvenc olvasmányai közé tartoztak. A háború előtt olaszórákat vett egy idősödő perugiai hölgytől, aki néhány utcával arrébb lakott. Arról álmodozott, hogy egyszer alaposabban is megismerheti ezt a szép országot. Róma, Velence, Firenze, Milánó – a városok neveit úgy formálta éjszakánként félálomban, mintha drága gyöngyszemeket morzsolna az ujjai között. Talán majd ha ez a sötét korszak véget ér, elutazhat oda. Már csak békére vágyott, ahogy mindenki más is, akiből a józan ész csíráit még nem oltotta ki a háború. Hangosan kimondani ilyesfajta gondolatokat azonban már életveszélyes lett volna.

– Akkor képzeld el úgy, mint a pokol legalsó bugyrát, ahonnan nincs menekvés. Nem, ez még annál is rosszabb! Ez a mézszárlás mindenkiéből kihozza a legrosszabb énjét. És hát ki néz szívesen a saját lelke legmélyebb mocsarába?

Álmában Silvie megmozdult, és ez kizökkentette Rikét a gondolataiból. Mit is nem adna érte, ha Oskar most velük lehetne! Ez a találékony, rettenthetetlen, mindig heccelni kész legény még a háború borzalmait is képes lenne enyhíteni. De Oskar már régóta elérhetetlennek tűnt számukra, így nem maradt más, mint hogy ő vállalja magára a család fenntartását.

Enniük kellett, hogy életben maradjanak, pedig Rikének már éppúgy elege volt a ragacos húspótlóból és az élvezhetetlen tölgymakkliszt kenyérből, amelybe belevásott a foga, mint a pincében mindenki másnak. Amit még az ételmisszerjegyeken kapni lehetett, az nemcsak hogy kevés volt, de sokszor teljesen élvezhetetlen, pancsolt áru, amely csak kis időre csillapította az éhséget. Zsír és hús alig, legjobb esetben is tojáspor, liszt helyett dara, cukor helyett pedig mézpótló. A zöldség igazi ritka csemegének számított, és mostanra már a szemes kávé helyett használt pótkávét is szigorúan kiporciózták. Ha nem maradt volna még az éléskamrában a jobb időkből némi befőtt, bizonyára még ínségesebbnek találták volna a mindennapokat. Összeszedegedett téglákból a kertben összetákoltak egy kis tűzrakó helyet, ahol legalább levest tudtak főzni, még ha egy örökkévalóságnak tűnt is, mire a dara megpuhult. Rikének fájt, hogy a tűzrakáshoz a szeretett almafájuk után az öreg cseresznyefa ágait is fel kellett áldozniuk. Gyermekként szívesen olvasott ennek a fának az árnyas rejtekében. A két fatorzó a háború szomorú emlékműveként nyújtogatta csökevényes ágait a tavaszi kék ég felé. Berlinben nem volt más tüzelőanyag mostanában, ezért amit csak lehetett, eltüzeltek.

Rike üres gyomra dühösen megkordult, és bizonyára a többiek is hasonlóan éhesek lesznek, ha felébrednek. Merjék vajon elhagyni a rejtekhelyüket, miközben nem tudják, milyen közel lehetnek az oroszok?

Rike egy odakintről beszűrődő zajra lett figyelmes. Flori is kinyitotta a szemét, és hallgatózott.

– Tappancs – mondta, az arcán üdvözült mosollyal. – Rike, visszajött az elveszett báránycám. Biztosan megérezte, hogy sokszor lerajzoltam.

– Bármilyen kutya lehet – mondta Rike szándékos szenvtelenséggel, mert attól tartott, megint órák hosszát tartó sírás-rívás lesz az eredménye annak, ha Flori sejtése tévesnek bizonyul. – A westie-d már hetek óta nincs meg, értelmetlen tovább reménykedni.

A kicsi bömbölni kezdett, most már hangosan.

– De! Ez biztosan Tappancs! – erősködött tovább. – És már egész közel van hozzánk, nem hallod? – fűzte hozzá, majd felugrott. – Biztosan minket keres. Mert fél egyedül odakint. Hadd menjek oda hozzá!

– Nem lehet. Feküdj szépen vissza! – Most már Rike is talpon volt, és megfogta a húgát, aki ellenkezett, és még jobban bömbölni kezdett.

– Mi történt, *ma puce?*¹ – emelte fel álmos fejét Claire, aki még a háború alatt sem szokott le a francia szófordulatairól. – Ne csapjatok már ilyen szörnyű lármát, gyerekek!

Ekkorra már mindenki ébren volt a pincében: Silvie, Eva Brusig és az ikrek is, akik azonnal csivitelni kezdtek.

– Mindenki ott marad, ahol van! – Rike hangja kissé remegett az idegességtől. De meg kellett őriznie a csoporton belüli tekintélyét. Sosem tudná magának megbocsátani, ha

¹ bolhám (*francia*)

valakivel történe valami. – Még ha Tappancs az ajtó előtt csahol is!

– Hogy lehetsz ennyire szívtelen? – Silvie szorosan magához szorította a kishúgát. – A mi kis manónknak már épp eleget kellett kiállnia. Tappancs is családtag – mondta, aztán az inge zsebéből előhúzott egy piszkos rongy zsebkendőt, és letörölte Flori könnyeit. – Megyek, megnézem. És ha tényleg a te kis torzonborz kutyád van odakint, akkor behozom. Rendben?

A keskeny gyermekarc felragyogott. Sápadt bőrén most még feltűnőbb volt a sok szeplő. Flori homlokán, orrán és orcáján szétszórva barnás tejútrendszer kanyargott, és nagyon illett a kislány rézvörös fürtjeihez, amelyeket már csecsemőkorában rendre megcsodáltak a járókelők. Az évek múlásával Florentine Thalheim egyre takarosabb külsőt öltött, és serdülőkorára szinte tündérszerű báj lengte körül.

Ha ez a szépség az oroszok kezére jutna...

Rikének hirtelen nehezeire esett a nyelés.

– Hadd menjek én is! – könyörgött Flori. – Szépen kérlek!

– Senki sem megy – jelentette ki Rike. – Se te, se Silvie.

Megtiltom!

– Még hogy megtiltod! – vágta rá Silvie csökönyösen.

– Nekem igenis fontos, hogy a gyerek boldog legyen. Én nem félek senkitől. Senki sem tilthat meg nekem semmit, főleg te nem!

Azzal határozott léptekkel az ajtóhoz ment, elfordította a kulcsot a zárban, és kilépett. A léptei csattogtak a kertbe vezető régi vaslépcsőn.

Mindenki feszülten figyelt.

– Milyen bátor! – ámuldozott Eva Brusig. – Mintha bizony nem is leány lenne, hanem legény! Én biztosan nem mernék egyedül kimenni.

– Inkább keményfejű – motyogta Rike. – Hogy ne mondjam: könnyelmű. Tényleg mindenáron ki kell hívni magunk ellen a sorsot?

A kötése után nyúlt, hogy kissé megnyugtassa magát. Mindig is utálta a kézimunkát, de a szükség őt is rákényszerítette, hogy régi pulóvereket és kardigánokat fejtessen fel, és új dolgokat kössön belőlük. Az eredménnyel azonban sohasem volt megelégedve. A keze alól kikerülő darabok védtek ugyan a hidegtől, de szépnek egyik sem volt mondható. Vágyakozva gondolt vissza a csinos ruhákra és kosztümökre, amelyeket a háború előtt hordott.

Milyen magától értetődő dolog volt a családja számára, hogy mindig a legújabb divat szerint öltözködjenek! Sok ruhát már egy szezon után nagyvonalúan kiselejteztek, ami visszatekintve igazi luxusnak tűnt. A korábbi csillogásból már csak akkorka maradt, amennyit Rike három kofferbe be tudott pakolni szükség esetére. Oskar régi szobájában tárolta ezeket a spanyolfal mögött, amelyen iskoláskorában az öccse mindig bátor ecsetvonásokkal tombolta ki magát.

A Thalheim Áruház romokban hevert. A bombatámadás szilánkosra zúzta a kávéház üvegkupoláját, a legtöbb fal leégett vagy beomlott. Amikor Rike a következő reggel meglátta a romokat, a megrázkódtatás olyan mély volt, hogy hirtelen a könnyei is elapadtak. Ám a katasztrófa mélyen bevésődött a család valamennyi tagjának emlékezetébe. Szerencsére Rike az eset előtt néhány nappal elküldött javíttatni két Singer varrógépet, így azok megmenekültek. A varrógépek a potsdami titkos szövetraktárral együtt immár a család kincseskamráját és az újrakezdés lehetőségének a zálogát jelentették.

A varrógépeket nem merte elásni a kertben, ahogy az ezüst étkészletet, az antik gyertyatartókat és anya ékszereit sem,

mert attól tartott, a nedves talajban rothadásnak indulnának. Ezért Silvie-vel a szerszámos fészerbe cipelték őket, ahol rongyokat és mindenféle kacatot tornyoztak rájuk. Így a halom aljáról már nem volt olyan egyszerű kihalászni a kincseket. Jobb ötlet híján még a két kerékpárt is betolták a fészerbe. Most, hogy a város tömegközlekedése teljességgel megbénult, ezek szintén igazi kincsnek számítottak, de túl nagyok voltak ahhoz, hogy rendesen álcázni lehessen őket.

Claire volt az egyetlen, aki ragaszkodott ahhoz, hogy a maradék ékszereit magánál tartsa egy kopott zacskóban. Beletette a jegygyűrűjét is, ám a csuklóján még sokáig ott csillogott az aranyóra, amelyet Friedrich von Thalheim a lányuk születésekor ajándékozott neki.

– Hidd el, a felszabadítók egyszer még leütnek érte, vagy akár még szörnyűbb dolgot is tesznek, hogy megkaparintásák – figyelmeztette Rike, míg a mostohaanyja végül le nem vette az órát. Nem árulta el, hová rejtette, de biztosan nem messzire, hiszen el sem hagyta azóta a pincét.

– Hol marad már Silvie? – Flori hangja kiragadta Rikét a gondolataiból. Ekkor hangos robajjal kicsapódott a pinceajtó, és egy magas, testes férfi jelent meg benne, földszínű egyenruhában. Silvie-t maga előtt taszigálva ereszkedett le a lépcsőn, a nyomában egy másik katona, aki a kis terriert tartotta a kezében, a tarkójánál fogva. Utánuk még fél tucat katona nyomult be, amitől a pince annyira megtelt, hogy már egy tűt sem lehetett volna leejteni. Claire olyan erősen szorította magához Florit, amennyire csak az erejéből telt.

– Kátoná? – morogta az első.

– Nincs katona – vágta rá Rike, akinek a szíve már a torokában dobogott. Most nehogy valami rosszat mondjon. – Sehol. Nincs itt férfi. Csak civilek. Anyák és gyermekek.

Fehér zászlót tűztek az ablakba, és mindent elégettek, ami

a Harmadik Birodalomra utalhatott, többek között az apjuk párttagkönyvét is, aki a kereskedelmi és iparkamara egyre növekvő nyomására végül belépett az NSDAP-be. Silvie vállalta, hogy eltávolítja Oskar régi trófeáit, amelyeket a Hitlerjugend tagjaként kapott, és kidobja a fivére különféle sportolói érméit is, bár Rike máig nem volt biztos benne, hogy tényleg megtette.

Már bánta, hogy akkor nem nézett a húga körmére. Silvie olyan meggondolatlan és hebrencs tudott lenni!

Rike hátán izzadságcseppek folytak. Vajon megértette az orosz, amit az imént mondott? Ferde fekete szemével rezzenéstelenül meredt Rikére.

Tappancs vadul rúgkapált, hogy kiszabaduljon a kényelmetlen szorításból. Majd hirtelen balra fordult, és éles fogai-
val belemart a kínzója kezébe. Az fájdalomában felordított, elengedte az ebet, és megemelte a csizmás lábát, hogy belerúgjon.

– Ne! – kiáltotta ekkor Flori, és kitepte magát az anyja öleléséből. – Nem engedem! Ő csak ki akart...

A fiatal katona megállította az iménti mozdulatát, és a kislány felé fordult. Az arca vigyorra húzódott. Úgy tűnt, egykettőre elfelejtette a fájdalmát.

– Asszony – mondta, és a nyelvével hívogatóan csettintett. – *Zsenscsina*,¹ gyere!

Tappancs védelmet keresve kis gazdája lábához simult. Az mozdulatlan maradt.

– Ez még gyerek – mondta Claire vékony hangon. – *Un enfant. A little girl. Merde*, sajnos egy szót sem tudok oroszul. De egy biztos, kedves uram: megölöm, ha egy ujjal is a lányomhoz ér. Azonnal hagyja békén az ártatlan teremtést!

¹ asszony (orosz)

– Asszony – ismételte a katona, most már kissé ingerültebben. Legfeljebb húszéves lehetett, ha nem még fiatalabb. A homlokát és az orcáját gennyes pattanások borították. – *Szjuda!*¹

– Nem *szjuda!* – csattant fel dühödten Silvie. – A hűgünk biztosan nem! És egyikőnk sem, megértetted?

A katona nyugodt mozdulattal előhúzott egy kést a nadrágszíjából.

– Asszony! – parancsolta most már fenyegetően. – *Szejcsaszcsse!*²

Claire és a két testvér rémülten néztek egymásra. Eva Brusig a sarokba húzódott az ikrekkel, akik kivételesen meg sem mukkantak.

– Komolyan gondolja – motyogta Rike. – Halálosan komolyan. Ebben biztos vagyok, pedig nem tudok oroszul. Mit tegyünk?

– Pofán vágjuk – sziszegte Silvie. – A legszívesebben azt tenném. Utána pedig rögtön a kövéret is, aki olyan durván magával rángatott az utcáról. Majdnem kificamodott a karom.

– Akkor a bajtársaik azonnal végeznének velünk. Látod, milyen türelmetlenül toporognak már. A fickó háromszor akkora, mint te. Biztosan nem úsznánk meg élve!

– Odaadom nekik az ékszereimet – szólalt meg végül Claire is. – Mit ér a sok csecsebecse, amikor a lányom élete forog kockán?

Mielőtt a többiek bármit mondhattak volna, letépte a nyakában lógó zsinórt.

A barna zacskó tartalma megcsörrent a földön.

¹ ide (orosz)

² most (orosz)

– *Zoloto!*¹ – állapította meg csodálkozva a baka, miután be-
lenézett. – *Csaszi. Óra!* – Villámgyorsan a nadrágzsebébe
süllyesztette Claire értékes karóráját. Felnevetett, majd az
egész zacskót az övébe csúsztatta. A rövid művelet végeztével
mohón megragadta Flori karját.

– Asszony – mondta nyomatékosan, láthatóan szinte bosz-
szankodva az iménti közjáték miatt. – *Davaj!*²

Ebben a pillanatban az ajtó ismét kicsapódott. Egy sötét-
zöld uniformist viselő sovány nő lépett be rajta, a fején
ugyanolyan színű katonai sapka vörös csillaggal. Mielőtt bár-
mit mondott volna, a katonák haptákba vágták magukat, és a
fiatal katona olyan sebesen engedte el Flori karját, mintha
tűzbe nyúlt volna.

– Natalja Petrova százados – mondta a nő kissé kemény,
de hibátlan kiejtéssel. – Ötödik páncélos alosztály. A házat
ezennel lefoglaljuk.

¹ arany (*orosz*)

² Rajta, gyertünk! (*orosz*)